

Meliorācija

*Meliorācijas likums. Pašvaldības nozīmes koplietošanas
meliorācijas sistēmas.*

Valdis Pētersons
Zemkopības ministrijas
Meža departamenta
Zemes pārvaldības un meliorācijas
nodaļas vadītājs

valdis.petersons@zm.gov.lv

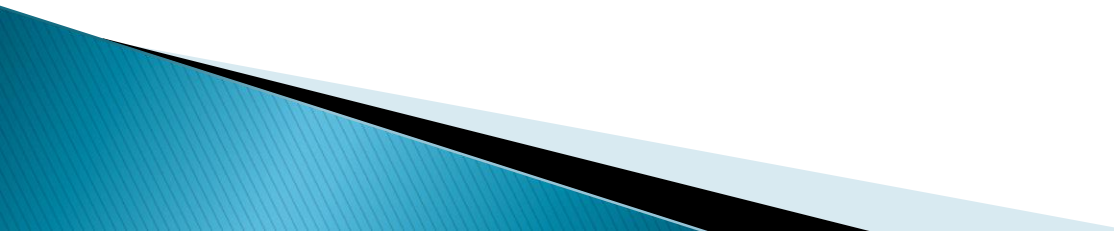
Tel.67027511

Meliorācijas likums

Ar 01.01.2015. stājušies spēkā grozījumi likumā.

Pašvaldībai tiek deleģēts izvēlēties, kuras koplietošanas meliorācijas sistēmas tā ar savu lēmumu nosaka, kā pašvaldības nozīmes koplietošanas meliorācijas sistēmas.

Rezultātā pašvaldības **var** realizēt meliorācijas projektus, lai kompleksi risinātu pašvaldības meliorācijas sistēmas, infrastruktūras un apbūves jautājumus.

Grozījumi

- ▶ **1.pants.** Likumā ir lietoti šādi termini:
- ▶ 5) **pašvaldības meliorācijas sistēma** — pašvaldībai piederoša meliorācijas sistēma, kuras ekspluatāciju un uzturēšanu nodrošina pašvaldība;
- ▶ 5¹) **pašvaldības nozīmes koplietošanas meliorācijas sistēma** — koplietošanas meliorācijas sistēma, kas **būtiski** ietekmē ūdens režīmu pašvaldības teritorijas plānojumā noteiktajās apbūves teritorijās, lauksaimniecības un mežu teritorijās, infrastruktūras objektos (ielās, ceļos, ūdenssaimniecības objektos, pašvaldības polderos);
- ▶ 6) **koplietošanas meliorācijas sistēma** — meliorācijas sistēma, kura regulē ūdens režīmu divos vai vairākos zemes īpašumos vai tiesiskajos valdījumos esošā zemē;

- ▶ **4.pants.** (1) Valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi" izdod tehniskos noteikumus šādām darbībām **meliorētajās zemēs** un ekspluatācijas aizsargjoslās ap meliorācijas būvēm un ierīcēm:
 - ▶ 1) būvju un inženierkomunikāciju būvniecībai, pārvietošanai un pārbūvei;
 - ▶ 2) derīgo izrakteņu ieguvei;
 - ▶ 3) meža ieaudzēšanai;
 - ▶ 4) kokaugu stādījumu ieaudzēšanai lauksaimniecībā izmantojamā meliorētajā zemē;
 - ▶ 5) citām darbībām vietās, kur tas var traucēt meliorācijas sistēmas darbības režīmu.
- ▶ (2) Tehnisko noteikumu saņemšanai nekustamā īpašuma īpašnieks vai tiesiskais valdītājs vai tā pilnvarota persona iesniedz valsts sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi" iesniegumu, kurā pamato ieceri un kuram pievieno paredzētā pasākuma vietas atrašanās plānu mērogā 1:10 000 vai augstākas noteiktības mērogā.

- ▶ **22.pants.** (1) Pašvaldības meliorācijas sistēmas būvniecību, ekspluatāciju un uzturēšanu nodrošina attiecīgā pašvaldība.
- ▶ (2) Ja pašvaldības meliorācijas sistēma atrodas divu vai vairāku pašvaldību administratīvajā teritorijā, to pienākums ir piedalīties pašvaldības meliorācijas sistēmas būvniecībā, ekspluatācijā un uzturēšanā.

- ▶ **22.¹ pants.** (1) Pašvaldības **nozīmes** koplietošanas meliorācijas sistēmas **būvniecību, ekspluatāciju un uzturēšanu** nodrošina attiecīgās **zemes īpašnieki vai tiesiskie valdītāji**. Pašvaldība **var** piedalīties pašvaldības nozīmes koplietošanas meliorācijas sistēmas būvniecībā, ekspluatācijā un uzturēšanā.
- ▶ (2) **Kārtību**, kādā pašvaldība piedalās pašvaldības nozīmes koplietošanas meliorācijas sistēmas būvniecībā, ekspluatācijā un uzturēšanā, kā arī kārtību, kādā pašvaldība piedalās pašvaldības nozīmes koplietošanas meliorācijas sistēmas būvniecības, ekspluatācijas un uzturēšanas izmaksu segšanā, nosaka **Ministru kabinets**.

- ▶ **22.² pants.** (1) Lēmumu par pašvaldības nozīmes koplietošanas meliorācijas sistēmas statusa piešķiršanu pašvaldība pieņem **kā administratīvo aktu. Pirms lēmuma pieņemšanas pašvaldība noskaidro un izvērtē** to zemes īpašnieku vai tiesisko valdītāju **viedokli**, kuru zemes robežās atrodas koplietošanas meliorācijas sistēma.
- ▶ (2) Atbildību par pašvaldības nozīmes koplietošanas meliorācijas sistēmas ekspluatācijas un uzturēšanas noteikumu pārkāpšanu nosaka, izdodot pašvaldības saistošos noteikumus.
- ▶ (3) Pašvaldība **mēneša laikā pēc** tam, kad pieņemts lēmums par pašvaldības nozīmes koplietošanas meliorācijas sistēmas statusa piešķiršanu, **informē** par to valsts sabiedrību ar ierobežotu atbildību "Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi".

- ▶ **29.pants.** (1) Koplietošanas meliorācijas sistēmas būvniecību, ekspluatāciju un uzturēšanu finansē attiecīgās zemes īpašnieki vai tiesiskie valdītāji atbilstoši noteiktai maksai.
- ▶ (2) Koplietošanas meliorācijas sistēmas, **pašvaldības nozīmes koplietošanas meliorācijas sistēmas**, kā arī tādas pašvaldības meliorācijas sistēmas un pašvaldības nozīmes koplietošanas meliorācijas sistēmas, kuras atrodas divu vai vairāku pašvaldību administratīvajā teritorijā, būvniecības, ekspluatācijas un uzturēšanas izmaksu aprēķināšanas, sadales un norēķinu kārtību nosaka Ministru kabinets.
- ▶ (3) Gadījumos, kad koplietošanas meliorācijas sistēma nenodrošina meliorācijas sistēmu un hidrotehnisko būvju būvnormatīvos paredzēto ūdens režīmu vai rada avārijas draudus, **pašvaldība ir tiesīga nodrošināt koplietošanas meliorācijas sistēmas būvniecības, ekspluatācijas un uzturēšanas finansēšanu, iekasējot maksājumu no zemes īpašnieka vai tiesiskā valdītāja.**

Ministru kabineta noteikumi Nr.378

2015.gada 7.jūlijā

- ▶ **«Meliorācijas sistēmas būvniecības, ekspluatācijas un uzturēšanas izmaksu aprēķināšanas, sadales un norēķinu kārtība un kārtība, kādā pašvaldība piedalās pašvaldības nozīmes koplietošanas meliorācijas sistēmas būvniecībā, ekspluatācijā un uzturēšanā, kā arī minēto izmaksu segšanā»**

- ▶ 3. Pašvaldība **var** piedalīties pašvaldības nozīmes koplietošanas meliorācijas sistēmas **būvniecībā, ekspluatācijā un uzturēšanā**, ja saņemts meliorācijas sistēmu projektēšanas vai upju un jūras hidrotehnisko būvju projektēšanas jomā sertificēta būvspeciālista atzinums par to, ka pašvaldības nozīmes koplietošanas meliorācijas sistēmu ietekmē:
- ▶ 3.1. pali;
- ▶ 3.2. vēja radīti ūdens uzplūdi teritorijās gar jūras krastu un upju grīvās;
- ▶ 3.3. plūdu dēļ radusies meliorācijas sistēmas avārija vai avārijas draudi – meliorācijas sistēmas pēkšņs defekts, kurš rada neplānotu meliorācijas sistēmas darbības apstādināšanu vai kura sekas var būt nelaimes gadījums (turpmāk – avārijas draudi);
- ▶ 3.4. hidrotehnisko būvju uzturēšana, kas neatbilst normatīvajiem aktiem par meliorācijas sistēmas ekspluatāciju un uzturēšanu un rada avārijas draudus;
- ▶ 3.5. ūdensnoteku uzturēšana, kas neatbilst normatīvajiem aktiem par meliorācijas sistēmas ekspluatāciju un uzturēšanu un rada avārijas draudus.

APK

Administratīvie pārkāpumi

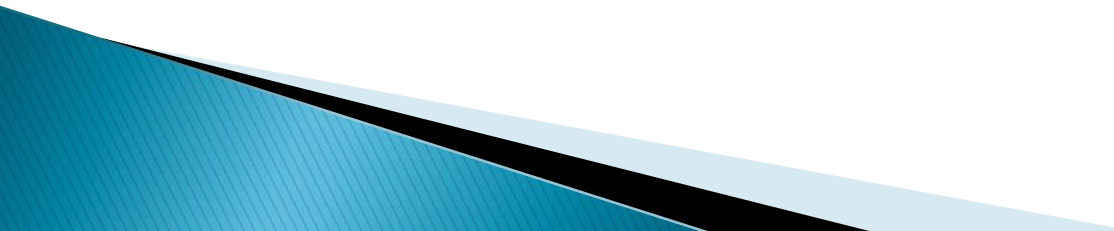
- ▶ **66.pants. Vidi ietekmējošo būvju un ietaišu bojāšana vai iznīcināšana**
- ▶ Par ūdenssaimniecības būvju un ietaišu, drenāžas sistēmu, meža nosusināšanas grāvju, meža vai lauku ceļu, kā arī citu vidi ietekmējošo būvju vai ietaišu bojāšanu vai iznīcināšanu -
- ▶ uzliek naudas sodu fiziskajām personām no septiņdesmit līdz septiņsimt *euro*, bet juridiskajām personām - no simt četrdesmit līdz tūkstoš četrsimt *euro*.

- ▶ Pašvaldības dome likumā noteikto autonomo funkciju ietvaros ir tiesīga izdot saistošos noteikumus un paredzēt administratīvo atbildību par pārkāpumiem.
- ▶ Saskaņā ar APK 210.pantu **pašvaldību administratīvās komisijas** izskata šā kodeksa 66.panta paredzētās administratīvo pārkāpumu lietas.
- ▶ APK 231.pants. **Vides aizsardzības valsts iestādes** izskata lietas par administratīvajiem pārkāpumiem, kuri paredzēti šā kodeksa 54.¹—69.pantā.
- ▶ APK 233.pants. **Valsts meža dienesta** amatpersonas izskata šā kodeksa 66., pantā paredzēto administratīvo pārkāpumu lietas.

Jaunais plānošanas periods

2014. -2020.gads

ELFLA

- ▶ pasākums „Ieguldījumi materiālajos aktīvos”
 - ▶ apakšpasākums „Atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības un mežsaimniecības infrastruktūras attīstībā”
 - ▶ mērķis - uzlabot infrastruktūru, kas attiecas uz lauksaimniecības attīstību, meža ražības paaugstināšanu, audzes veselības un kokmateriālu kvalitātes uzlabošanu, kā arī lauksaimniecības un mežsaimniecības nozares konkurētspējas paaugstināšanu.
-

Aktivitāte - meliorācijas sistēmu pārbūve un atjaunošana lauksaimniecībā izmantojamā zemē un meža zemē

Pasākumi

- viena īpašuma, koplietošanas, pašvaldības un pašvaldības nozīmes koplietošanas meliorācijas sistēmu pārbūve/atjaunošana un jauna būvniecība = finansējums ~ 51 milj.EUR;
- valsts nozīmes meliorācijas sistēmu pārbūve/atjaunošana = finansējums ~36,0 milj.EUR

Ministru kabineta noteikumi Nr.600

2014.gada 30.septembrī

(MK 24.11.2015. noteikumu Nr. 666)

- Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu atklātu projektu konkursu veidā pasākumam "Ieguldījumi materiālajos aktīvos"

- 32. Apakšpasākumā pretendents ir:
- 32.1.1. lauku saimniecība;
- 32.1.2. juridiska persona, kuras pamatkapitālā privātā kapitāla daļa ir vairāk nekā 50 procenti;
- 32.1.3. pašvaldība (arī pašvaldības kapitālsabiedrība), kas veiks **pašvaldības īpašumā** esošu meliorācijas sistēmu un hidrotehnisko būvju pārbūvi vai atjaunošanu lauksaimniecības vai meža zemē un **pašvaldības nozīmes koplietošanas** meliorācijas sistēmu pārbūvi vai atjaunošanu lauksaimniecības vai meža zemē;
- 32.1.4. valsts nozīmes meliorācijas sistēmu apsaimniekotājs vai tiesiskais valdītājs;
- 32.1.5. fiziska persona, kuras īpašumā ir mežs un kura plāno īstenot projektu meža zemē;

Pirmā kārtā

- Projektu iesniegumu pieņemšana apakšpasākumā fiziskām personām, juridiskām personām, lauku saimniecībām un pašvaldībām bija izsludināta no 2015.gada 6.jūlija līdz 2015.gada 4.augustam
- **Saņemti 13 pašvaldību pieteikumi**

Otrā kārtā

- fiziskām personām, juridiskām personām, lauku saimniecībām un pašvaldībām ir atvērta no **04.01.2016. - 04.02.2016;**
- valsts nozīmes meliorācijas sistēmu apsaimniekotājiem vai tiesiskajiem valdītājiem – izsludinātā 1.kārta tiek pagarināta līdz 01.12.2019.

Kārtā pieejamais publiskais finansējums:

- fiziskām personām, juridiskām personām, lauku saimniecībām un pašvaldībām –

EUR 10 519 239;

- valsts nozīmes meliorācijas sistēmu apsaimniekotājiem vai tiesiskajiem valdītājiem -

EUR 36 596 500.

Otrajā kārtā saņemti 7 pašvaldību pieteikumi

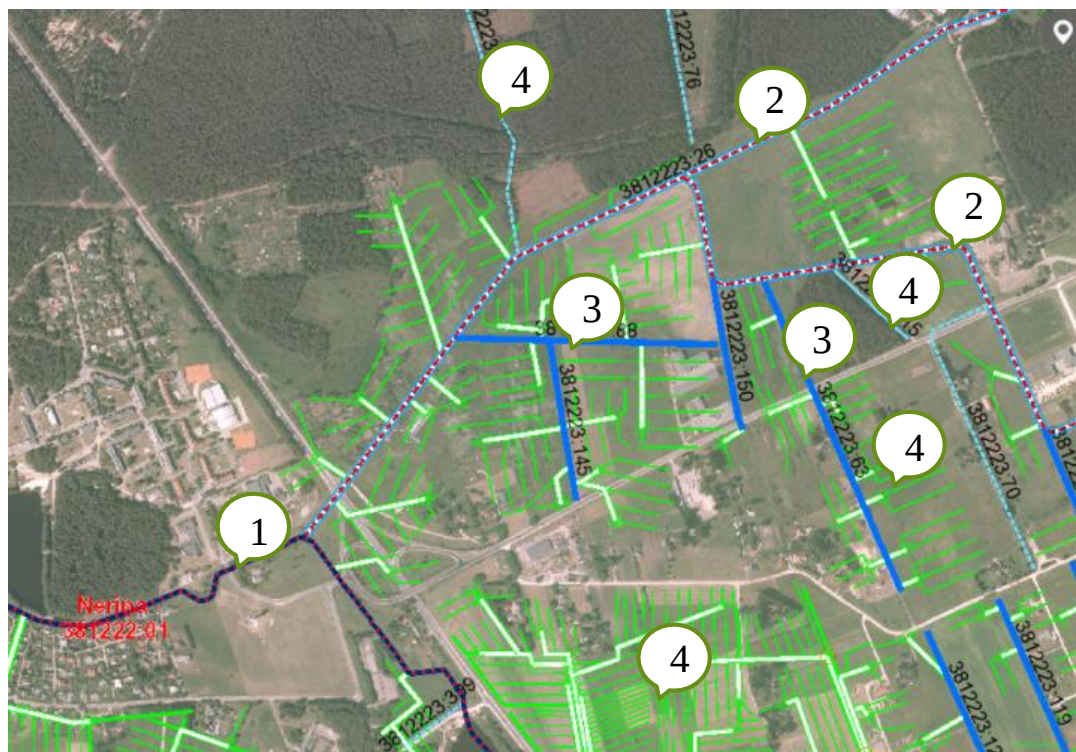
Latvijas meliorācijas kadastrs

Valsts SIA „Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi” (ZMNĪ) www.zmni.lv

Meliorācijas departamenta vadītāja vietnieks M.Krasovskis martins.krasovskis@zmni.lv t.67027631

2016.gada 26. janvārī

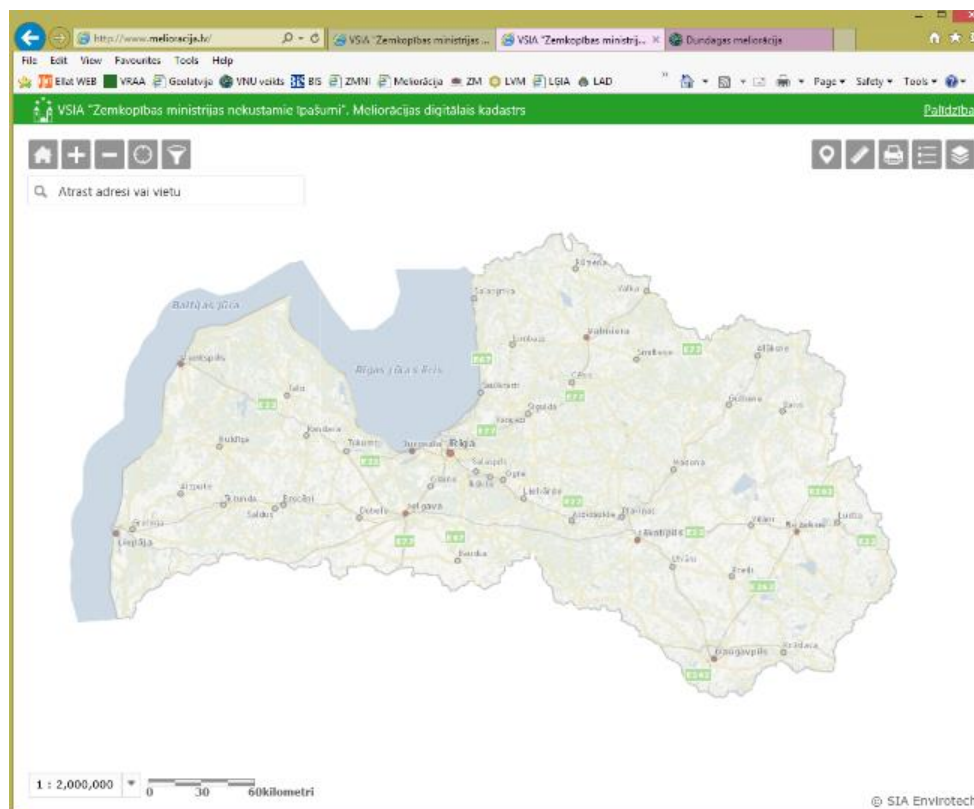
Meliorācijas sistēmu iedalījums

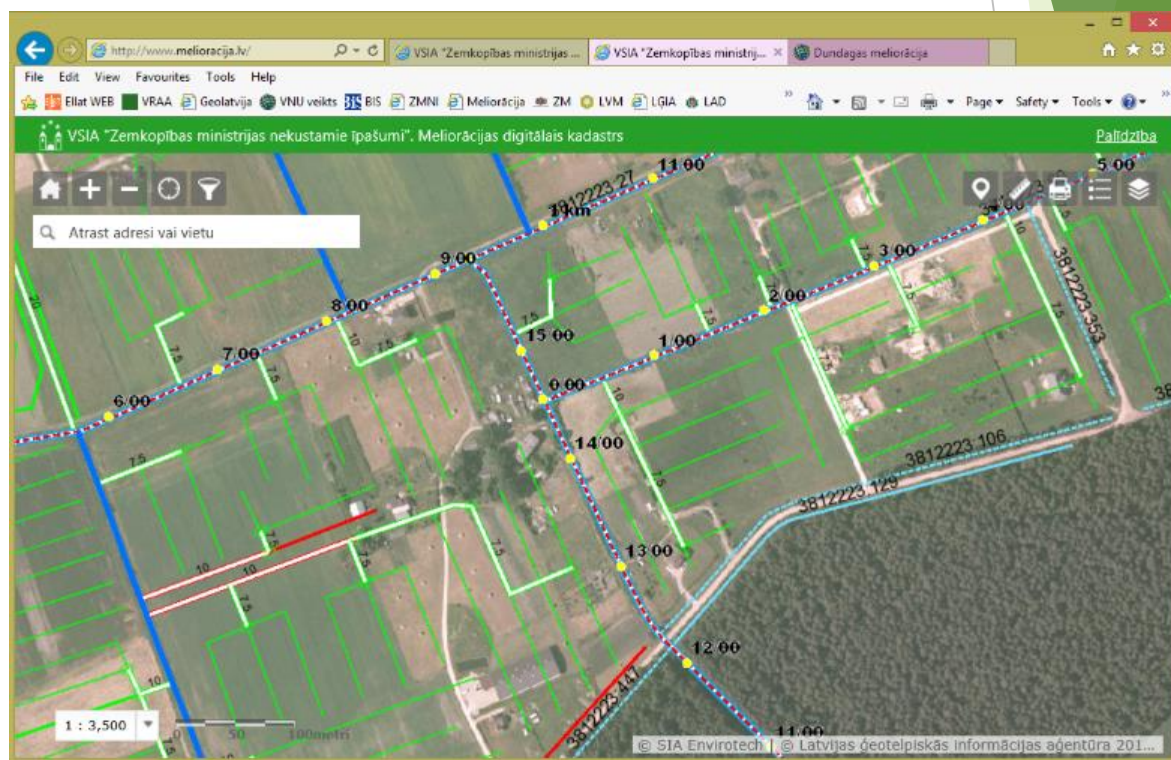
- 1 – Valsts nozīmes
- 2 – Pašvaldības nozīmes koplietošanas
- 3 – Koplietošanas
- 4 – Viena īpašuma

Meliorācijas digitālais kadastrs

www.melioracija.lv

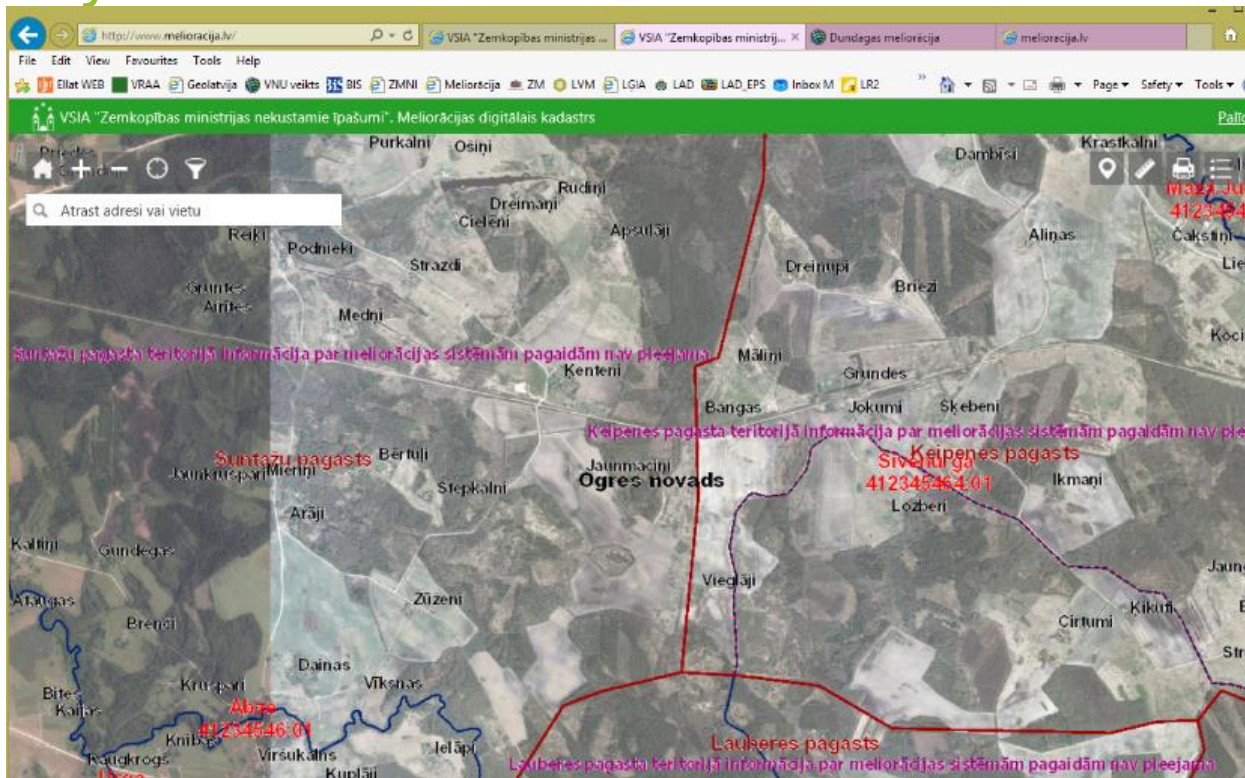
Mērogā 1:3500 un 1:2000 ir redzama detalizēta informācija par attiecīgo vietu un pašvaldības nozīmes koplietošanas sistēmām redzami piketi

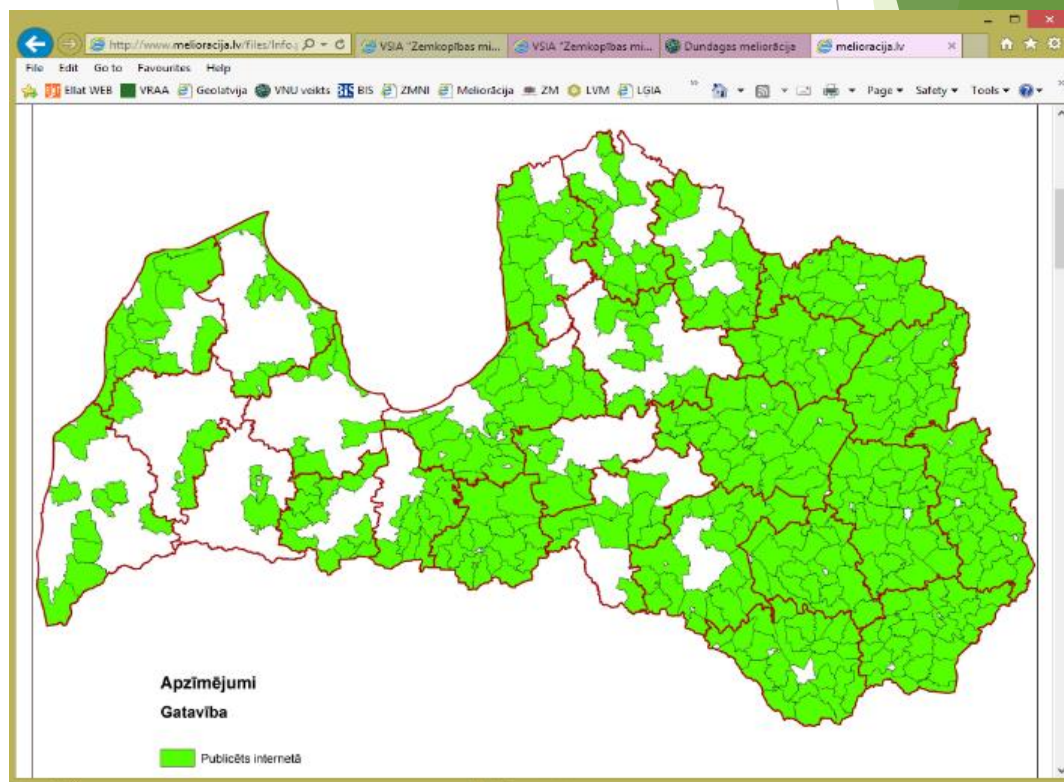
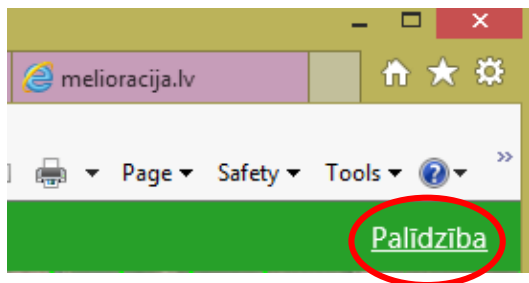
Pašvaldības nozīmes koplietošanas meliorācijas sistēmu reģistrācija

- ▶ Vietnē www.melioracija.lv ir publicēti 368 pagasti (72,7 % no pagastu skaita), pārējo 138 pagastu meliorācijas dati pieejami kā ArcGIS Online kartes (melioracija.lv - Palīdzība).
- ▶ Pašlaik meliorācijas kadastrā ir reģistrēti 187 pašvaldības nozīmes koplietošanas grāvji 276,8 km kopgarumā, 17 novados (Madonas, Alojas, Rēzeknes, Rūjienas, Līvānu, Balvu, Carnikavas, Pārgaujas, Mārupes, Lielvārdes, Smiltenes, Saldus, Ogres, Limbažu, Pļaviņu, Iecavas, Ādažu novadi).
- ▶ Pašvaldības nozīmes koplietošanas liela diametra kolektori 3 gab., 1,7 km kopgarumā 3 novados.
- ▶ Process turpinās - pašlaik tiek apstrādāts Jaunjelgavas novada pieteikums.

Vietās, kur vēl www.melioracija.lv meliorācijas kadastra detālā informācija nav pievienota publiskajai kartei -

augšējā labajā stūrī uzspiežot uz Palīdzība atveras nākošais logs, kurā ir redzama karte, ar informāciju par publicēto pašvaldību izvietojumu (ar zaļu).

Šī loga nākošajās lapās ir nepublicēto pašvaldību Online kartes. Uzspiežot uz nosaukuma, atveras attiecīgā pagasta karte, kāda tā ir pašreizējā izstrādes momentā

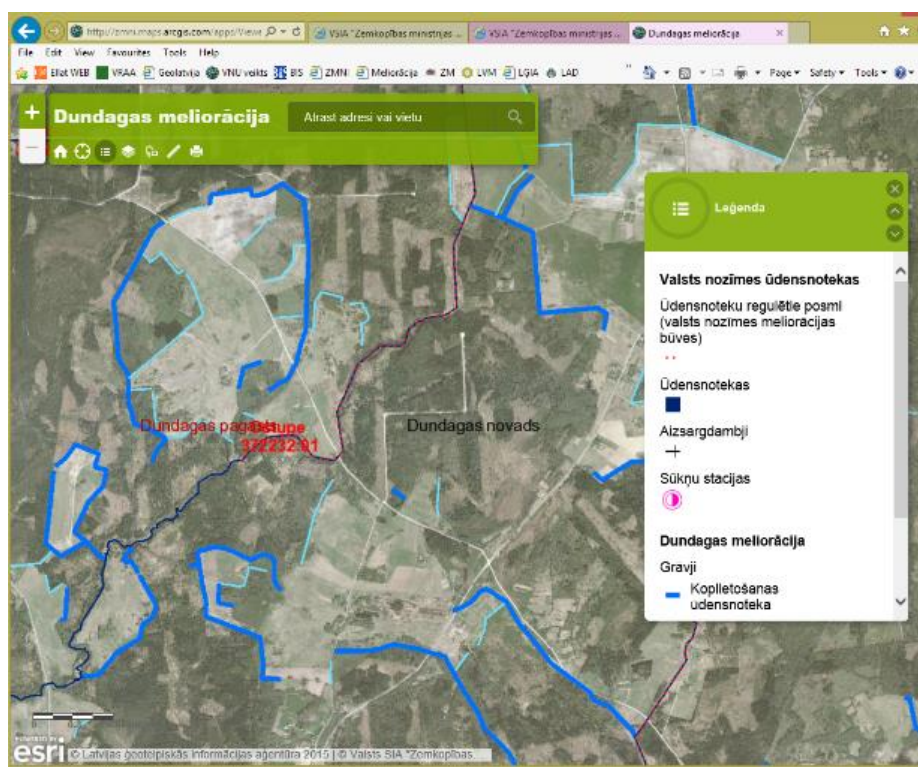
Informācija šeit ir jau ievadīta, bet, vai nu nav nobeigta grāvju kodēšana, drenu kolektoru diametru pievienošana, vai arī nav veikta galīgā pārbaude, salīdzinot ievadīto datu atbilstību informācijai objektu nodošanas lietām.

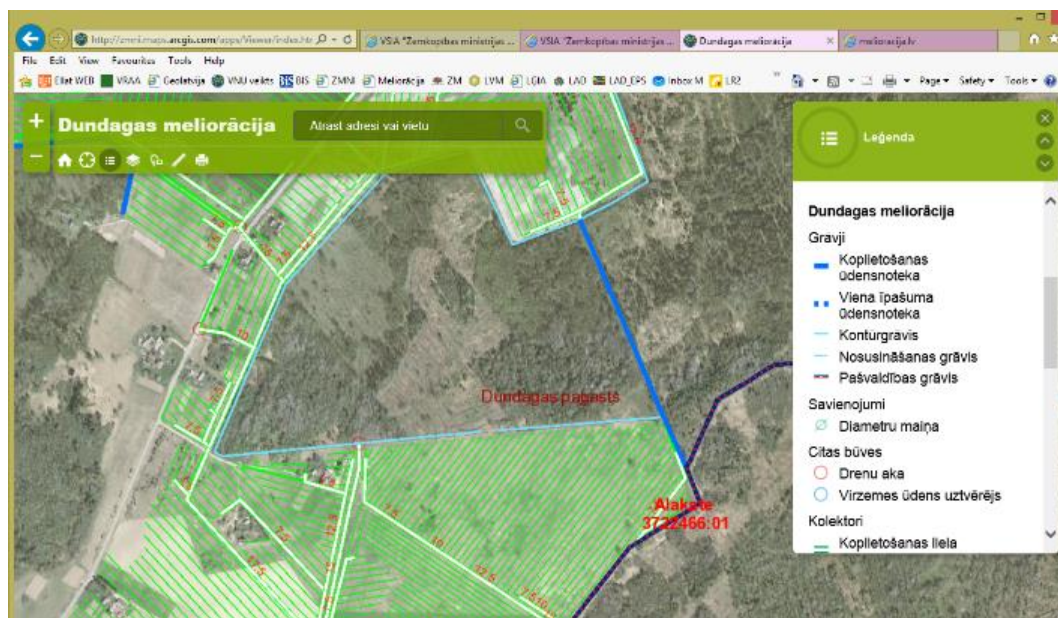
Interneta kartes ar meliorāciju pagastiem, par kuriem informācija vēl nav publicēta melioracija.lv:

[Aiviekstes pagasts](#)
[Aizkraukles pagasts](#)
[Aizputes pagasts](#)
[Auru pagasts](#)
[Ārlavas pagasts](#)
[Balgaļes pagasts](#)
[Bebru pagasts](#)
[Bēnes pagasts](#)
[Bērzes pagasts](#)
[Bilskas pagasts](#)
[Būvniecības pagasts](#)

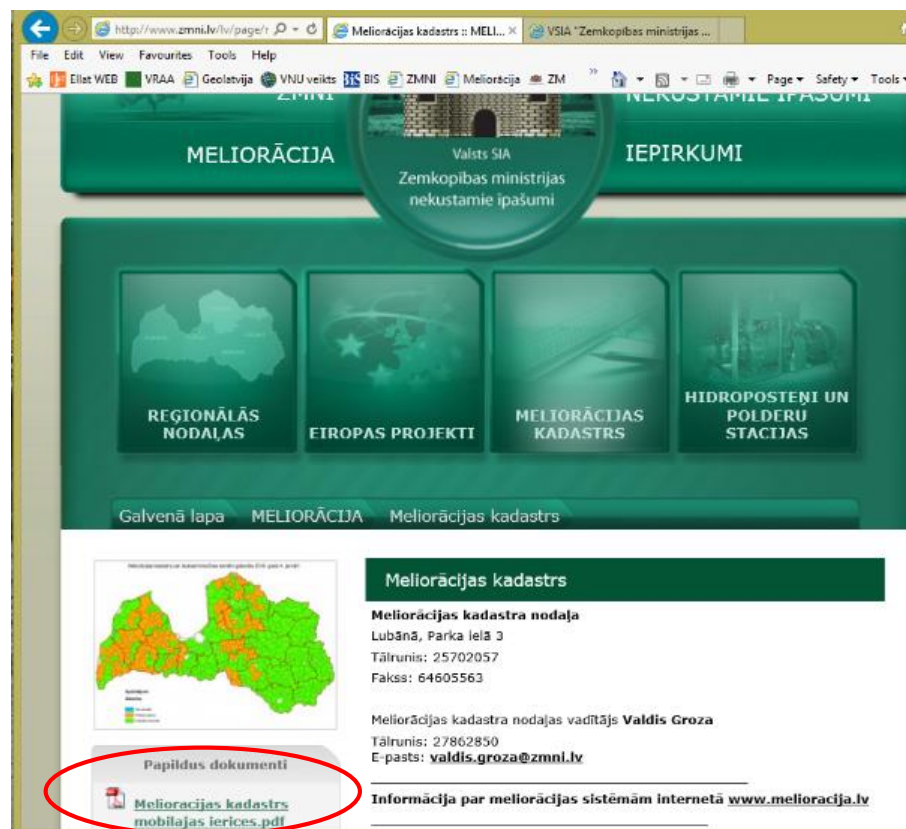
Šeit tāpat kā publiskajā kartē, tālākā
mērogā redzami tikai grāvji

Pietuvinot parādās drenu sistēmas un cita, pagaidām pievienotā, informācija.

Informācija, kā iespējams redzēt meliorācijas kadastru mobilajās ierīcēs www.zmni.lv

Mobilajās ierīcēs pieejamās kartes

Izvēlnē [Atrast kartes] ierakstot vārdu «meliorācija», parādās trīs ZMNĪ izveidotās kartes:

- Meliorācija.lv,
 - Meliorācija mobilā versija
 - Meliorācija un meža grāvji,
- un
- Rūjienas novada «Plānotās pašvaldības meliorācijas sistēmas»
 - divas Lietuvas kartes

Paldies par uzmanību!